

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DECIZIA nr.2919

Dosar nr.11820/2/2010

Ședința publică de la 12 iunie 2012

Președinte:	Ionel Barbă	- judecător
	Dana Iarina Vartires	- judecător
	Gabriela Victoria Bîrsan	- judecător
	Anca Mârț	- magistrat asistent

*****

S-a luat în examinare recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva sentinței civile nr.4104 din 08 iunie 2011 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, se prezintă recurentul-reclamant Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, prin consilier juridic ....., lipsind intimatul-pârât Ungureanu Vasile.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Se prezintă referatul cauzei, magistratul asistent arătând că recursul este declarat și motivat în termenul prevăzut de lege, fiind scutit de plata taxelor judiciare de timbru.

Nemaifiind alte cereri, Înalta Curte constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul părții prezente în raport cu recursul declarat.

Recurentul-reclamant Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, prin consilier juridic, solicită admiterea recursului astfel cum a fost formulat și modificarea sentinței civile atacate în sensul admiterii acțiunii și constatării calității de colaborator al Securității a pârâtului Ungureanu Vasile. Susține că, în cauză, sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art.2 lit.b) din O.U.G. nr.24/2008, întrucât pârâtul a furnizat informații referitoare la atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, care au determinat îngrădirea drepturilor fundamentale ale persoanelor semnalate organelor de securitate.

Înalta Curte, în baza art.150 și art.256 din Codul de procedură civilă, rămâne în pronunțare.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de față;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

1. Cererea de chemare în judecată, apărările pârâtului și derularea procedurilor în fața instanței de fond

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (C.N.S.A.S.) a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Ungureanu Vasile, să se constate calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

În motivarea acțiunii, reclamantul a precizat că, prin cererea nr.P 51/09 din 08.01.2009 adresată instituției de către numitul ....., s-a solicitat verificarea lui Ungureanu Vasile, care în prezent deține calitatea de membru în Consiliul Local Balcani, jud. Bacău.

Instituția reclamantă a arătat că, astfel cum rezultă din Nota de constatare nr.01/1/3484/10.11.2009, pârâtul a fost recrutat la data de 21.12.1978 "pentru cunoașterea activității și comportării unor persoane care sunt supravegheate de noi, a activității unor cadre didactice de la școala generală din satul Rățeni și de la școala generală de 9 ani din satul Schitu Frumoasa /.../ pentru a ne semna din timp faptele antisociale ce se comit în sat și starea de spirit a populației cu privire la unele măsuri și hotărâri luate de statul nostru /..../", iar la data de 20.10.1981, a fost propus pentru preluare din rețeaua informativă a postului de miliție din com. Balcani de către rețeaua informativă de securitate, pârâtul semnând cu numele real Angajament și preluând numele conspirativ de colaborare „Dinu”.

Reclamantul a apreciat că sunt îndeplinite condițiile impuse de legiuitor prin art.2 lit.b) din O.U.G. nr.24/2008 pentru a se putea constata calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât.

Astfel, a susținut reclamantul, deși în dosarul de rețea R 122666 nu sunt note informative furnizate de către sursa „Dinu”, totuși, în rapoartele ofițerilor de securitate, precum și în notele lor de analiză, apar referiri la tipul de informații pe care le-a furnizat în perioada colaborării (1978-1984). Relevante în acest sens sunt nota de analiză

datată 24.09.1984, în care ofițerul de securitate menționează despre faptul că sursa „Dinu” a furnizat informații despre „reacția numitului A.C. în urma avertizării” și Raportul cu propunere de încetare a legăturii cu informatorul „Dinu”, în care se prezintă consecințele pe care le-au avut unele dintre informațiile furnizate de către acesta: „După recrutare s-a dovedit corect și sincer în colaborarea cu organele noastre furnizând date de interes operativ din rândul cadrelor didactice, prevenindu-se chiar rămânerea în străinătate a unora care intenționau să plece în vizită la rude și luaseră hotărârea să nu se mai înapoieze”.

Totodată, în dosarul de urmărire informativă I 1612, al cărui titular fusese semnalat „cu atitudine ostilă orânduirii social-politice din țara noastră”, apare o Notă de sarcini pentru sursa „Dinu” cu privire la urmărit: „D.P. / .../ a fost semnalat că este auditor pasionat al emisiunilor posturilor de radio occidentale îndeosebi Europa Liberă, după care făcea comentarii cu caracter denigrator, calomnios și jignitor la adresa înaltelor personalități din țara noastră și a familiilor acestora, cât și la adresa politicii noastre interne și internaționale / .../ Prin informatorul <DINU> se va urmări dacă are preocupări de a audia și colporta știrile transmise de posturile de radio reacționare, dacă face comentarii cu caracter ostil și incitator în rândul cetățenilor pe marginea programului unic de dezvoltare a agriculturii și cu cine face asemenea discuții și cum este apreciat de cei din jurul său”.

Reclamantul a mai arătat că, în Notele de analiză întocmite de ofițerii de securitate, se menționează aprecierile cu privire la activitatea pârâtului. Astfel, la data de 20.11.1979, se aprecia că „De la recrutare și până în prezent, acest informator a furnizat un număr de 17 note informative, din care 9 sunt pe linie de miliție cu aspecte de persoane ce au încălcat legea, sau persoane despre care s-au deținut date că se ocupă cu sustragerea de material lemnos, iar 8 note informative sunt pe linie de securitate cu aspecte ale unor persoane ce sunt în evidența postului de miliție. Toate materialele informative au avut valoare operativă și au fost verificate operativ”. La data de 02.10.1980, ofițerul de securitate apreciază că „de la analiza anterioară și până în prezent, a furnizat un număr de 12 note informative, din care 7 note sunt pe linie de miliție, iar 5 note informative sunt pe linie de securitate cu aspecte de persoane din evidența postului de miliție, preocupările acestora și alte persoane.” De asemenea, la data de 20.10.1981, se reținea că „După recrutare a furnizat informații despre

starea de spirit a unor colegi de muncă de ai săi și despre atitudinea și comportarea unor persoane din evidențele noastre. Fiind din satul natal, în afară de problema învățământ unde va fi dirijat cu prioritate i se vor da în atenție pe D.C.P., G.N. și A.A., foști avertizați de către organele noastre .” La data de 16.09.1982, se aprecia că „De la ultima analiză și până în prezent acest informator a furnizat un număr de 6 note informative, majoritatea având valoare operativă, despre unele elemente din evidența BL (bazei de lucru) și a unor persoane ce fac comentarii la adresa statului”. La data de 15.12.1983, ofițerul de securitate aprecia că „/ .. ./ În perioada la care se referă analiza, sursa a furnizat un număr de 8 materiale informative, de o valoare operativă medie, dintre care numai două informații au fost trimise spre exploatare la Securitate - Serviciul 1”.

Pe de altă parte, a susținut instituția reclamantă, materialele informative furnizate de pârât au vizat îngrădirea dreptului la viață privată prevăzut de art.17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice și a dreptului la libera circulație prevăzut de art.12 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

Pârâtul Ungureanu Vasile nu a formulat întâmpinare și nu a solicitat probe în apărare.

2. Hotărârea instanței de fond

Prin sentința civilă nr.4104 din 08 iunie 2011, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a respins ca neîntemeiată acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității în contradictoriu cu pârâtul Ungureanu Vasile.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a apreciat că, din înscrisurile aflate la dosar, nu rezultă că pârâtul ar fi denunțat activități ori atitudini potrivnice regimului comunist, întrucât împrejurarea că acestuia i-au fost încredințate sarcini de urmărire a unei persoane semnalate că asculta posturi de radio străine, informările despre reacția unei persoane în urma avertizării, precum și despre starea de spirit, atitudinea și comportarea unor alte persoane nu sunt relevante în măsura în care nu există dovezi că pârâtul ar fi denunțat activități contrare regimului comunist.

Prin urmare, a reținut judecătorul fondului, în lipsa oricăror elemente concrete, nu se poate conchide că informațiile furnizate de pârât ar fi vizat îngrădirea dreptului la liberă circulație, în înscrisurile depuse la dosar de către reclamantă nefiind oferite detalii privind

identitatea persoanelor cu intenție de „evaziune” și nici modul în care a fost prevenită rămânerea acestora în străinătate, urmare informărilor oferite de către pârât.

3. Cererea de recurs

Împotriva hotărârii pronunțate de Curtea de apel a declarat recurs reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie în temeiul art.304 pct.9 și art.304¹ din Codul de procedură civilă.

În motivarea căii de atac, recurentul-reclamant a susținut, în esență, următoarele:

- rapoartele întocmite de ofițerii de securitate se bucură de prezumția de veridicitate a conținutului indiferent de împrejurarea că numele persoanelor denunțate de pârât sunt sau nu expres menționate;

- atâta timp cât este stabilită legătura de cauzalitate între informațiile furnizate de pârât și faptul că anumite persoane nu au mai putut emigra, este lipsit de relevanță „modul în care a fost prevenită rămânerea acestora în străinătate”.

4. Hotărârea instanței de recurs

Analizând recursul formulat prin prisma motivelor invocate și în raport de dispozițiile legale aplicabile, Înalta Curte constată că recursul este fondat, pentru considerentele arătate în continuare:

Potrivit dispozițiilor art.2 lit.b din O.U.G.nr.24/2008, este colaborator al securității „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, *relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.(...)”

În cauză, așa cum rezultă din Nota de constatare nr.01/1/3484/10.11.2009, pârâtul a fost recrutat la data de 21.12.1978 "pentru cunoașterea activității și comportării unor persoane care sunt supravegheate de noi, a activității unor cadre didactice de la școala generală din satul Rățeni și de la școala generală de 9 ani din satul Schjtu Frumoasa /.../ pentru a ne semnala din timp faptele antisociale ce se comit în sat și starea de spirit a populației cu privire la unele măsuri și hotărâri luate de statul nostru /.../", iar la data de 20.10.1981, a fost propus pentru preluare din rețeaua informativă a postului de miliție din com. Balcani de către rețeaua informativă de

securitate, pârâtul semnând cu numele real Angajament și preluând numele conspirativ de colaborare „Dinu”.

De asemenea, deși în dosarul de rețea R 122666 nu sunt note informative furnizate de către sursa „Dinu”, totuși, în rapoartele ofițerilor de securitate, precum și în notele lor de analiză, apar referiri la tipul de informații pe care le-a furnizat în perioada colaborării (1978-1984). Relevante în acest sens sunt nota de analiză datată 24.09.1984, în care ofițerul de securitate menționează despre faptul că sursa „Dinu” a furnizat informații despre „reacția numitului A.C. în urma avertizării” și Raportul cu propunere de încetare a legăturii cu informatorul „Dinu”, în care se prezintă consecințele pe care le-au avut unele dintre informațiile furnizate de către acesta: „După recrutare s-a dovedit corect și sincer în colaborarea cu organele noastre furnizând date de interes operativ din rândul cadrelor didactice, prevenindu-se chiar rămânerea în străinătate a unora care intenționau să plece în vizită la rude și luaseră hotărârea să nu se mai înapoieze”.

Totodată, în dosarul de urmărire informativă I 1612, al cărui titular fusese semnalat „cu atitudine ostilă orânduirii social-politice din țara noastră”, apare o Notă de sarcini pentru sursa „Dinu” cu privire la urmărit: „D.P. / .../ a fost semnalat că este auditor pasionat al emisiunilor posturilor de radio occidentale îndeosebi Europa Liberă, după care făcea comentarii cu caracter denigrator, calomnios și jignitor la adresa înaltelor personalități din țara noastră și a familiilor acestora, cât și la adresa politicii noastre interne și internaționale / .../ Prin informatorul <DINU> se va urmări dacă are preocupări de a audia și colporta știrile transmise de posturile de radio reacționare, dacă face comentarii cu caracter ostil și incitator în rândul cetățenilor pe marginea programului unic de dezvoltare a agriculturii și cu cine face asemenea discuții și cum este apreciat de cei din jurul său”.

Înalta Curte reține că, în raport cu cele constatate prin Notele informative mai sus prezentate precum și cu prevederile art.2 lit.b și art.11 din O.U.G.nr.24/2008, Ungureanu Vasile a oferit autorităților represive ale regimului comunist, sub acoperirea numelui conspirativ „Dinu” informații care îndeplinesc condițiile cerute de art.2 lit.b, pentru reținerea calității de colaborator al Securității.

Astfel, printre altele, intimatul a informat autoritățile despre intenția unor cunoscuți de a refuza întoarcerea în țară după ce vor fi reușit „*să plece în vizită la rude*” în străinătate.

În plus, intimatul a furnizat autorităților mai multe note informative „*pe linie de Securitate*”, dintre care unele se refereau la „*persoane ce fac comentarii la adresa statului*”.

Înalta Curte apreciază că este îndeplinită atât prima condiție de fond, cu privire la denunțarea unor atitudini potrivnice regimului comunist, cât și cea de a doua condiție, referitoare la *vizarea* încălcării unor drepturi fundamentale.

În ceea ce privește prima condiție pusă de legiuitor (art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008) pentru reținerea calității de colaborator al Securității: furnizarea de informații despre atitudini sau acțiuni potrivnice regimului comunist, intenția unei persoane de a-și stabili definitiv domiciliul într-un alt stat era o atitudine extrem de gravă din perspectiva regimului comunist iar cei care luau o astfel de hotărâre erau persecutați de organele represive ale regimului.

Relativ la cea de-a doua condiție, care se referă la *vizarea* încălcării unor drepturi fundamentale, Înalta Curte constată că și aceasta este îndeplinită, având în vedere că ulterior furnizării unor astfel de informații, asupra celor la care se referea denunțul, urma, de obicei, să se desfășoare o acțiune de investigare din partea Securității. Or, aceasta presupunea cel puțin încălcarea dreptului la viață privată, prevăzut de art.17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice și de art.12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În plus, această informație avea ca efect îngrădirea dreptului la liberă circulație, prevăzut de art.12 pct.1 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice și încălcarea dreptului de prevăzut de art. 17 din același pact, precum și art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În speța de față, încălcarea dreptului prevăzut de art. 12 punctul 2 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice nu este doar potențială, ci certă, câtă vreme autoritățile reușiseră să prevină intenția unor cetățeni de a părăsi țara.

Înalta Curte apreciază că sunt nelegale considerentele instanței de fond cu privire la faptul că nu există dovezi în sensul că pârâtul ar fi denunțat activități contrare regimului comunist, întrucât prevederile art.2 lit.b din O.U.G.nr.24/2008, enumeră printre probatoriile posibile

în dovedirea calității de colaborator al securității „(...) *relatări(le) verbale consemnate de lucrătorii Securității*, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

Așa fiind și cum în cauză există suficiente dovezi din care rezultă că pârâtul a furnizat informații de natura celor prevăzute la art.2 lit.b din O.U.G.nr.24/2008, Înalta Curte, în temeiul art.312 alin.1 Cod procedură civilă, va admite recursul reclamantului cu consecința admiterii acțiunii și constatarea calității de colaborator al Securității a pârâtului Ungureanu Vasile.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva sentinței civile nr. 4104 din 8 iunie 2011 a Curții de Apel București Secția a VIII a contencios administrativ și fiscal.

Modifică sentința atacată în sensul că admite acțiunea reclamantului Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității și în consecință, constată calitatea de colaborator al Securității a pârâtului Ungureanu Vasile.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 12 iunie 2012.

JUDECATOR,
I.Barbă

JUDECATOR,
D.I.Vartires

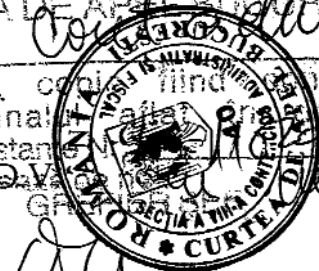
JUDECATOR,
G.V.Birsan

MAGISTRAT ASISTENT,

A.Mârț

ROMÂNIA
CURTEA DE APPEL BUCUREȘTI
SECȚIA

Rede G.V.B. copi fiind informă
4 cu originalul aflat în dosarul
acestei instanțe
Jud. fond D.V. 100/2011

12/2012
iure cal. l. 1
scutit de taxe.